

Bulletin du Bibliophile et du Bibliothécaire. Új sorozat, 10. évf. 1931. E gazdag tartalmú folyóiratból a következő általános érdekű cikkekről és tanulmányokról kell megemlékeznünk. Az 1., 4., 5. és 8—9. füzetekben Maurice ESCOFFIER: *De l'édition originale et de ses dérivés* címen hosszabb vitairatot közöl, melyben az eredeti s az első kiadás meghatározása körüli véleményét és az abból folyó következtetéseket igen érdekesen fejtegeti. Kiinduló pontját a Bulletin szerkesztőjének még 1925-ben megjelent s az első kiadás jellemét igen liberálisan felfogó tanulmánya teszi. Kettejük nézete szöges ellentétben áll egymással. Igen kedves és a gall szellemre jellemző, hogy a vita megindulásakor a két ellenfél kölcsönösen kijelenti, hogy ha megdönthetetlen érvekkel egyik meggyőzi a másikat, úgy azt lojálisan és szívesen elfogja ismerni. A disputa főleg akörül forog, hogy mit is hívjunk eredeti vagy első kiadásnak. Miután a francia könyvek nagy számánál fordult elő, hogy rövid időn belül (pár hét vagy hónap) két különböző helyen, pl. Párisban és Brüsszelben jelent meg ugyanaz a mű, kérdés, melyik az igazi első kiadás. Van e kiadások között olyan, melyről a szerző tud s olyan, mely a szerző akarata nélkül jött létre. Ez és számos más változat teszi, hogy az első kiadás kérdése oly bonyolult és hogy a bibliofilek eredeti, első, valódi első stb. kiadásokat különböztetnek meg. E megkülönböztetéseknek úgylátszik üzleti háttérük van. Egy régebbi megállapítás szerint csak az az eredeti kiadás (original), mely a szerző akaratából, könyvtárusi forgalomba először jött. VANDÉREM e megállapításból csak az utolsó jellemzést, az első megjelenést kívánta fenntartani. Ezzel szemben ESCOFFIER sokkal szűkebb határok közé akarja szorítani — szerény nézetünk szerint igen helyesen — az első s egyúttal az eredeti kiadás meghatározását és azért érveit történeti, bölcseleti és jogi szempontból sorakoztatja fel. A vita első fejezete, ESCOFFIER cikke még nem nyert befejezést. — *Un beau métier qu'on n'apprend plus* címen HUREPOIX folytatja és befejezi az előző évben megkezdett cikksorozatát, melyet a könyvtárosképzés jelenlegi formája ellen írt. Ma t. i. a levéltárosképzés gyenge függelékeként van a könyvtárban az École des Chartes tanmenetébe beállítva. E rendszer ellen azért is küzd, mert ez iskola növendékeinek előjoguk van az állami könyvtáraknál való alkalmaztatásnál, pedig cikkíró harmincévi tapasztalata alapján tudja, hogy «a levéltárosok bizonyos száma a könyvtárosi pályát jobb híján csak a megélhetés kedvéért választotta, dacára annak, hogy a bibliofilához és a bibliográfiához legkisebb hajlama sem volt». Ilyen és még több oknál fogva kívánatosnak találja egy könyvtárosi iskola létesítését. Ugyancsak HUREPOIX *Le livre au hameau ou la grande illusion de la lecture publique* címen veszi bonckés alá az algiri nemzetközi könyvtárosi kongresszuson elhangzott s a népkönyvtárak föllállítására vonatkozó javaslatot, melynek kiindulópontja, hogy a könyvet az olvasók után kell hordani s az embereket az olvasásra szoktatni kell. Mint sokat tapasztalt ember, bizonyos szépséggel nézi a hangulatos indokolású javaslatokat s előre megállapítja, hogy a nagy költséget igénylő új népkönyvtárak leplezetten politikai célokat szolgálnak, hogy a könyvtárnok nem helyettesítheti a tanítót s legjobb esetben nem ajánlatos mást csinálni, mint a majdnem mindenütt meglévő iskolai könyvtárakat gyarapítani. I. K.